

azvo

agencija za
znanost i visoko
obrazovanje

azvo.hr

Mreža jedinica sustava osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete na visokim učilištima u RH (CroQAnet)

dr. sc. Vesna Dodiković-Jurković

27. travnja 2026. godine

Zagreb

Sadržaj

- Europski/međunarodni okvir osiguravanja kvalite
- Nacionalni okvir osiguravanja kvalitete
- CroQAnet – povijesni pregled i razvojne perspektive

Razvoj osiguravanja kvalitete na EHEA/RH

- [Council Recommendation of 24 September 1998 on European cooperation in quality assurance in higher education \(98/561/EC\)](#)
- [Recommendation of the European Parliament and of the Council on further European cooperation in quality assurance in higher education \(2006/143/EC\)](#)
- **Standardi i smjernice za osiguravanje kvalitete na Europskom prostoru visokog obrazovanja (ESG)**
2005., 2015. → 2027.

Osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju u RH

- U kontekstu Europskoga prostora visokog obrazovanja
- Relevantnost i izvrsnost budućeg EHEA
- Bolonjski proces (RH 2001. g.) → Bologna Process Implementation Report
- HKO referenciran s EQF i QF-EHEA 2014. g.
- The Lisbon Recognition Convention potpisana 11.04.1997; ratificirana 17.10.2002.
- The UNESCO Global Convention on Higher Education ratificirana 1.12.2021.

Osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju u RH

- AZVO – osnovan 2005.
- upisan u **EQAR 24.11.2011./ 2016./ 2021. → 2026.**
 - ✓ ENQA punopravan član od 2011. g.
- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 44/09)
- Zakon o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti (NN 119/2022)
- Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti (NN 151/2022)

Vizija razvoja EHEA

- Unaprijediti EHEA framework (the European Cultural Convention, EC 1954.)
- Republika Hrvatska danom polaganja isprave o pristupu, 27. siječnja 1993.
- Ministarske konferencije – svake 3 godine
- Tirana 2024.

→ [EHEA in 2024 Bologna Process Implementation Report](#)

- [Tirana Communiqué](#)
- [Annex 1 to the Tirana Communiqué](#) – EHEA Statements on
Fundamental Values
- [Annex-2-to-the-Tirana-Communique1.pdf](#) - Rules of Procedures for the EHEA

EHEA – obaveze do 2027.

- Vizija razvoja EHEA do 2030. – inkluzivan, inovativan, međusobno povezan prostor
- Potpora Ukrajini
- Akademske slobode
- Potpora ostvarenju [the Sustainable Development Goals \(SDGs\)](#)
- Fleksibilni načini učenja
- Etična uporabna umjetne inteligencije
- Internacionalizacija, suradnja s drugim svjetskim regijama
- Revizija *ECTS user guide* i *ESG*

SDG

Efficiency, Relevance, and Transformative Power in a Changing World

II Global Trends in Tertiary Education Quality Assurance

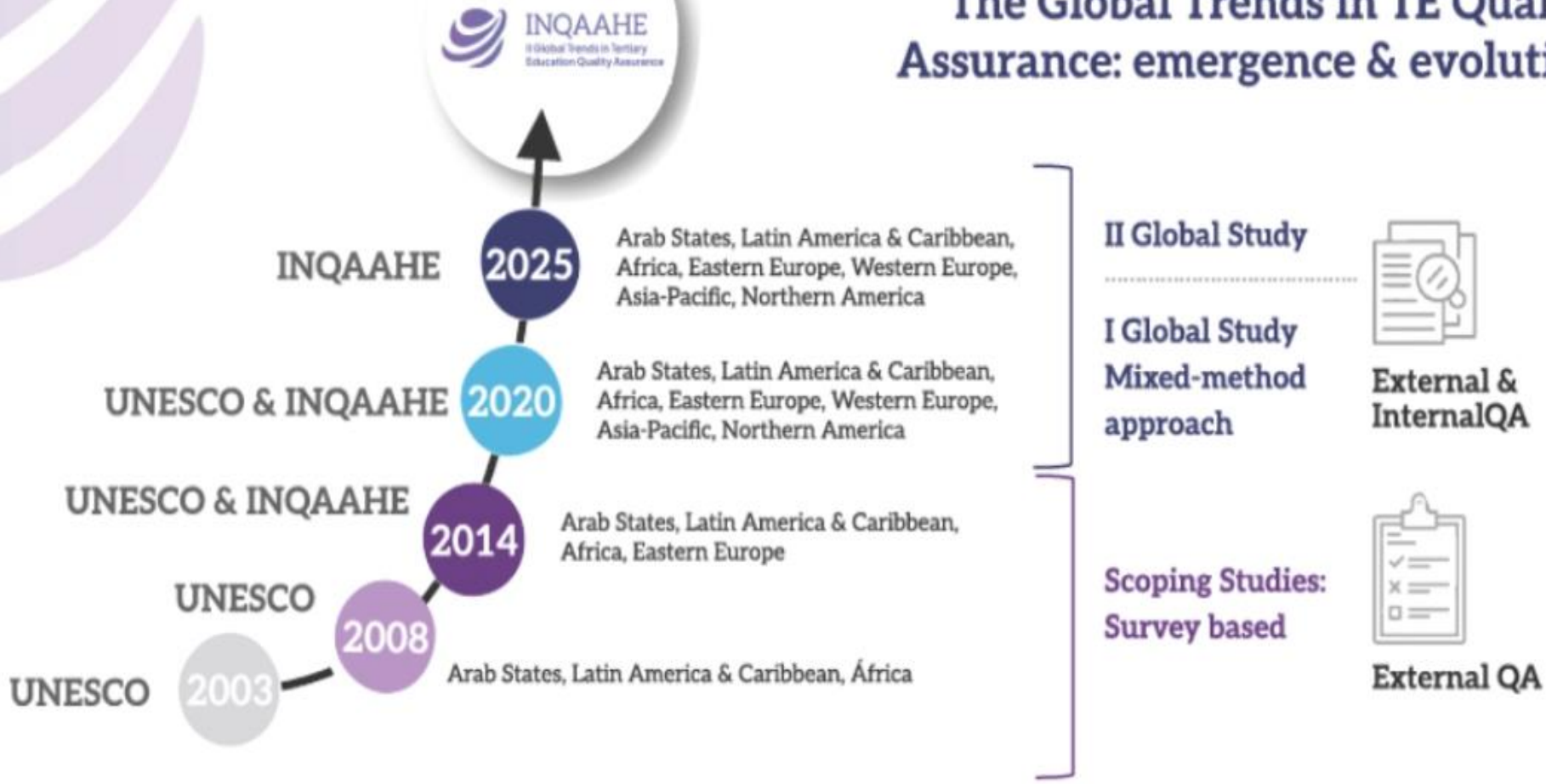
A Strategic Review of the State of the Sector

Based on the global study by INQAAHE (International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education). Edited by Susanna Karakhanyan and Kevin Kinser.

The Global Trends in TE Quality Assurance: emergence & evolution

INQAAHE II Global Study 2020-2025

- Svrha istraživanja: procijeniti razvoj visokog obrazovanja i osiguravanja kvalitete u visokom obrazovanju globalno (7 regija, uključujući i **Istočnu Europu**) kroz prizmu **efikasnosti, relevantnosti i transformativne snage** u odnosu na podatke i trendove prezentirane u INQAAHE I Global Study
- Analizirano razdoblje 2020.-2025. godina
- **Metodologija**
- Literaturni pregled (2020.-2024.)
- Baza podataka o osnovnim obilježjima sustava VO i sustavima osiguravanja kvalitete
- Upitnici za prikupljanje podataka (Agencije (35/26/5 Rusija; **74,3%**) i VU (2363/288; **12.2%**), 9/2023.-2/024.)
- Fokus grupe (6 grupa; 3 grupe s predstavnicima 29 VU/23 države, 3 grupe s predstavnicima 20 agencija/19 država)

The Global Landscape by the Numbers

The Scale

The Oversight

The Trust Gap

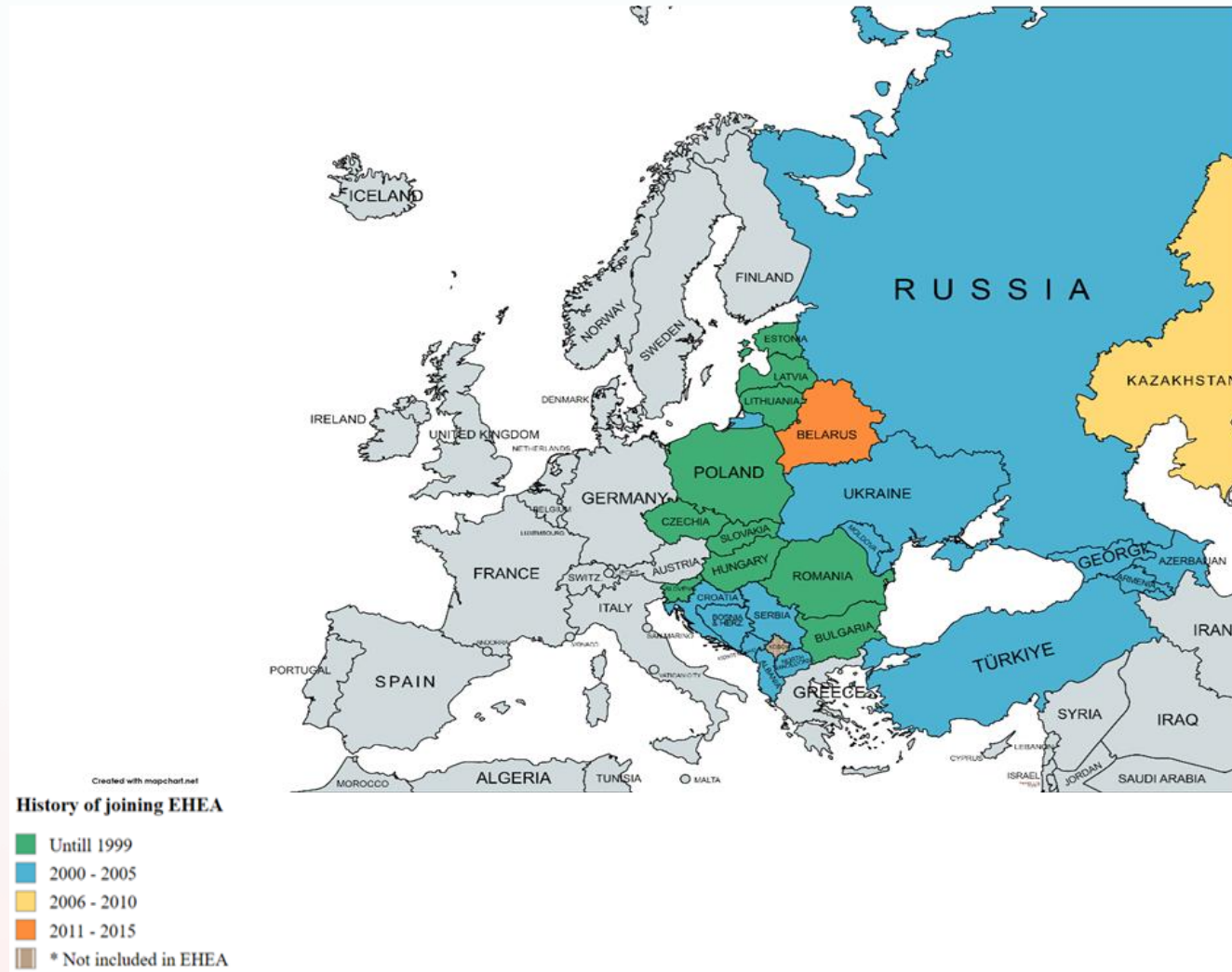

The Coverage Gap: Only ~50% of TEIs globally are covered by EQA measures.

Regional Context: 30 countries (mostly in Africa) have yet to establish national EQA practices.

Povijest pristupanja EHEA

Istočna Europa - obilježja

- **Osiguravanje kvalitete temeljeno na primjeni ESG** ostaje temelj za izgradnju koherentnog i atraktivnog EHEA
- Nema zaostajanja u osnutku agencija u Istočnoj Europi u odnosu na razdoblje osnivanja u Zapadnoj Europi
- MAB (Mađarska) 31 godina, SKVC 30g., AZVO 20 g., SAAHE Slovačka 5 g.
- **Agencije** za osiguravanje kvalitete su **prosječno djeluju 14.8 godina**
- **Postoje velike razlike u zrelosti sustava osiguravanja kvalitete u državama IE**
- Aktivne su članice međunarodnih organizacija (ENQA; CEENQA; INQAAHE; APQN; CHEA...)
- **46% država nema niti jednu nacionalnu agenciju čiji rad je u značajnoj mjeri u skladu s ESG**

Conclusion: From Compliance to Culture

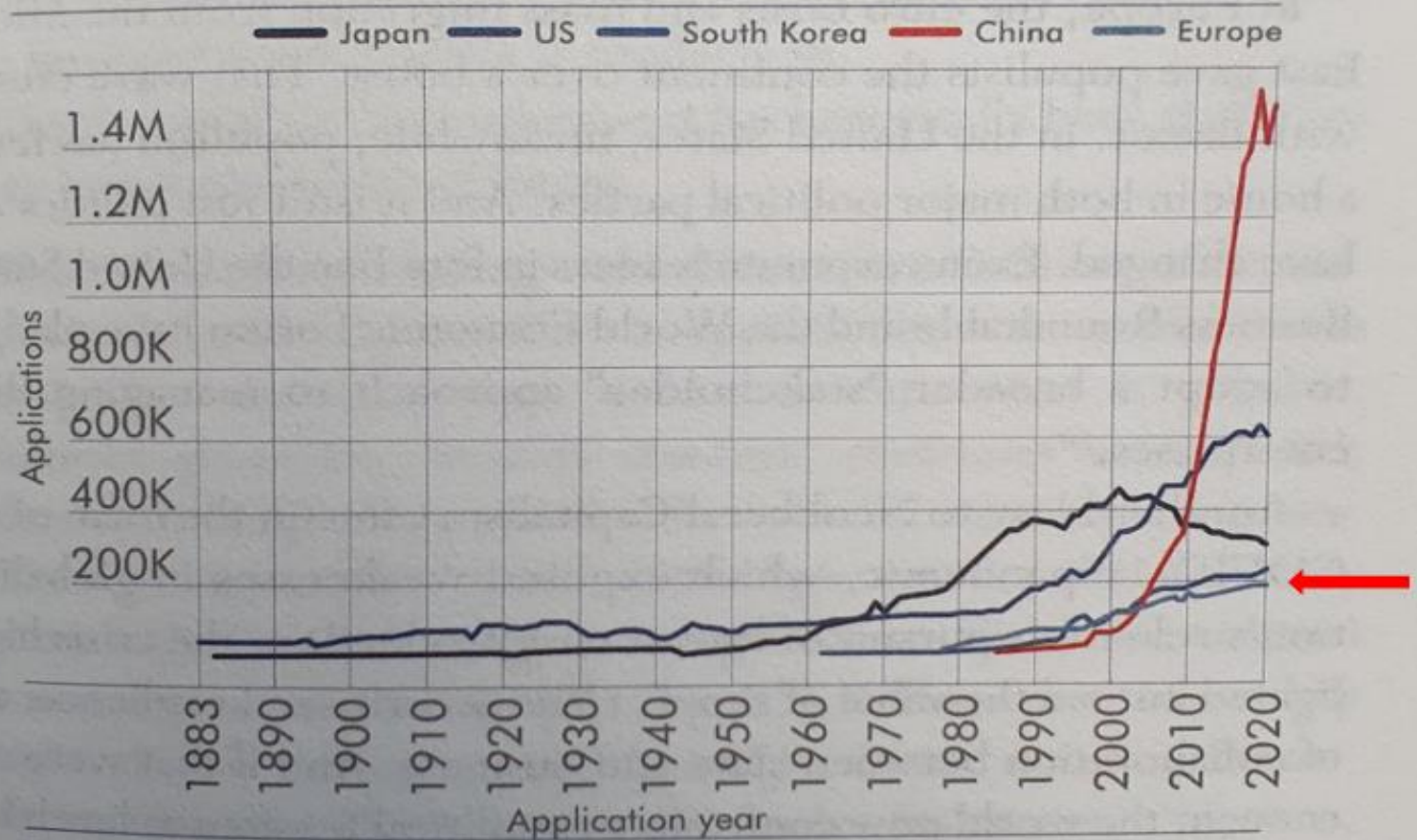
**“If you cannot define it, you cannot measure it.
If you cannot measure it, you cannot improve it.”**

QA must shift from being a barrier of control to an enabler of trust.

**What can
we
expect?**

Trends in patents

Applications in the
world's top five offices, 1883-2020

Source: WIPO, Intellectual Property Indicators, The Trilateral Commission

EHEA – Resursi/Financiranje

- EHEA 2015. g. izdvaja 1.5 % GDP na visoko obrazovanje
- **EHEA 2020. g. izdvaja 1% GDP** na visoko obrazovanje (Slovenija 1.2% i Estonija 1.1%), **većina država Istočne Europe izdvaja manje od prosjeka EHEA**
- 2015. g. - medijan izdvajanja u EHEA je 6890 EUR/studentu
- **2020. g.- medijan izdvajanja u EHEA je 8 065 EUR/studentu**
- (Slovenija - 9040 EUR/studentu, Slovačka 6540 EUR/studentu, Turska 30% manje)
- ESU - “Statement on the Future of Education in Europe and a prospective European Education Area” smatra da je 2% BDP minimalni iznos ulaganja u visoko obrazovanje

Zakonodavni okvir RH

- Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju (NN 44/09)

- Čl. 2

Unutarnji sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete

- Glava III. čl. 18

(5) Unutarnji sustav osiguravanja i unapređivanja kvalitete uređuje svojim općim aktom svaka ustanova u sustavu znanosti i visokog obrazovanja.

(6) Unutarnji sustav za osiguravanje i unapređivanje kvalitete sastavnica sveučilišta dio je jedinstvenog sustava osiguravanja i unapređivanja kvalitete pri sveučilištima.

**One size
does not fit all**

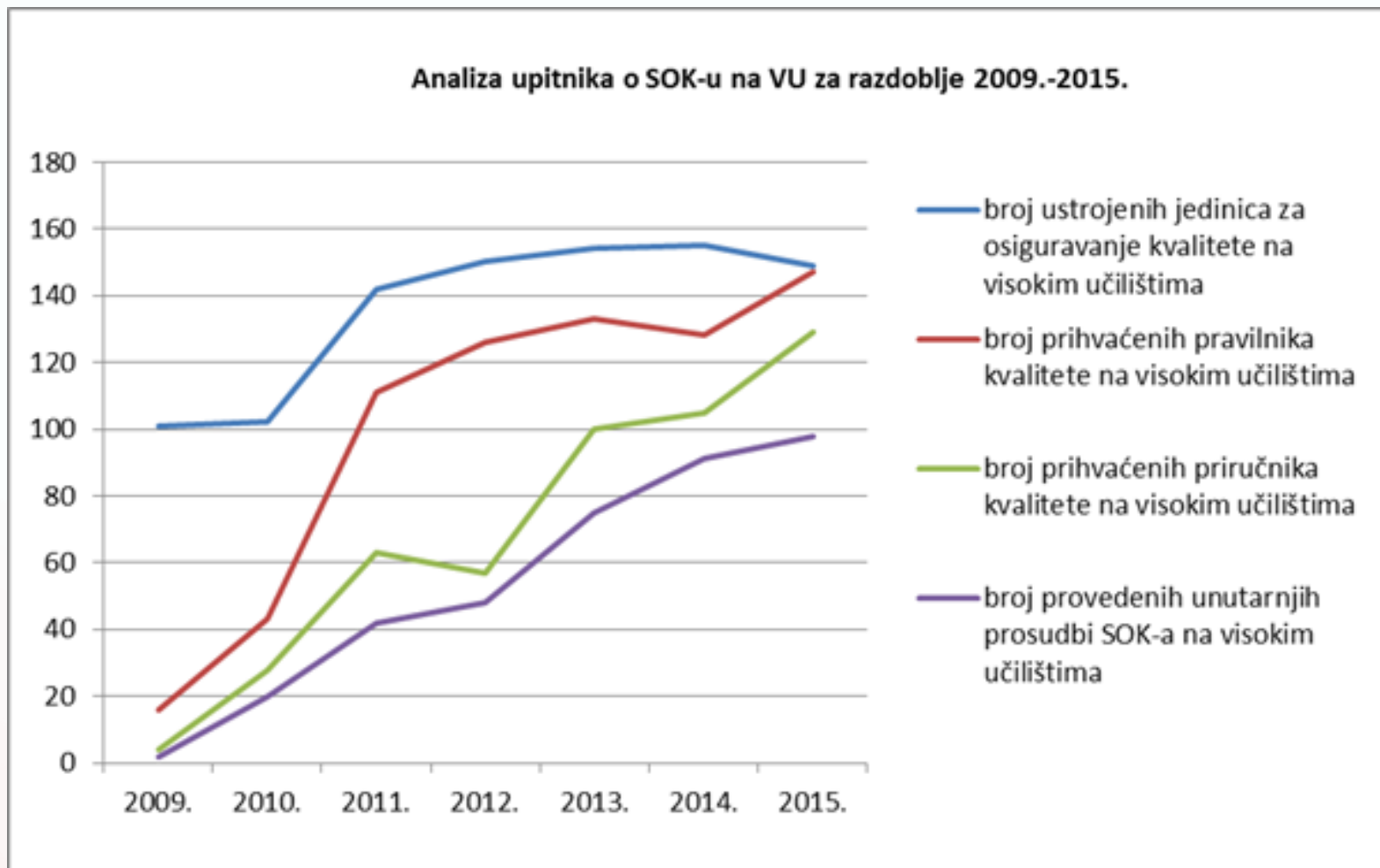
Razvoj osiguravanja kvalitete na VU

- 2001. RH potpisala Bolonjsku deklaraciju
- 2003. g. prihvaćeno načelo da su visoka učilišta primarno odgovorna za kvalitetu svih svojih aktivnosti
- Tijekom 2000-tih intenzivnije rasprave o načinu osiguravanja kvalitete; neka VU uspostavljaju SUK u skladu sa zahtjevima ISO 9001
- 2005. g. **ESG** – prihvaćeni u RH 2006.
- 2006.-2010. g. većina VU osniva jedinice za osiguravanje kvalitete

Razvoj osiguravanja kvalitete na VU

- 2006.-2009. - AZVO održao 120 seminara za sva VU na temu upoznavanja VU s ESG-om
- 2009. **Zakon o osiguravanju kvalitete u znanosti i visokom obrazovanju:** sva VU trebaju ustrojiti sustave osiguravanja kvalitete u skladu s ESG-om
- Potpora jedinicama za osiguravanje kvalitete pri ustroju sustava osiguravanja kvalitete:
 - Izrada i provedba strategija
 - Izrada temeljne dokumentacije SOK-a
 - Provedba unutarnje prosudbe
 - Praćenje i analiza učinkovitosti provedenih aktivnosti, itd.
- Godišnji upitnik AZVO-a o sustavu osiguravanja kvalitete na VU

Razvoj SOK-a na visokim učilištima

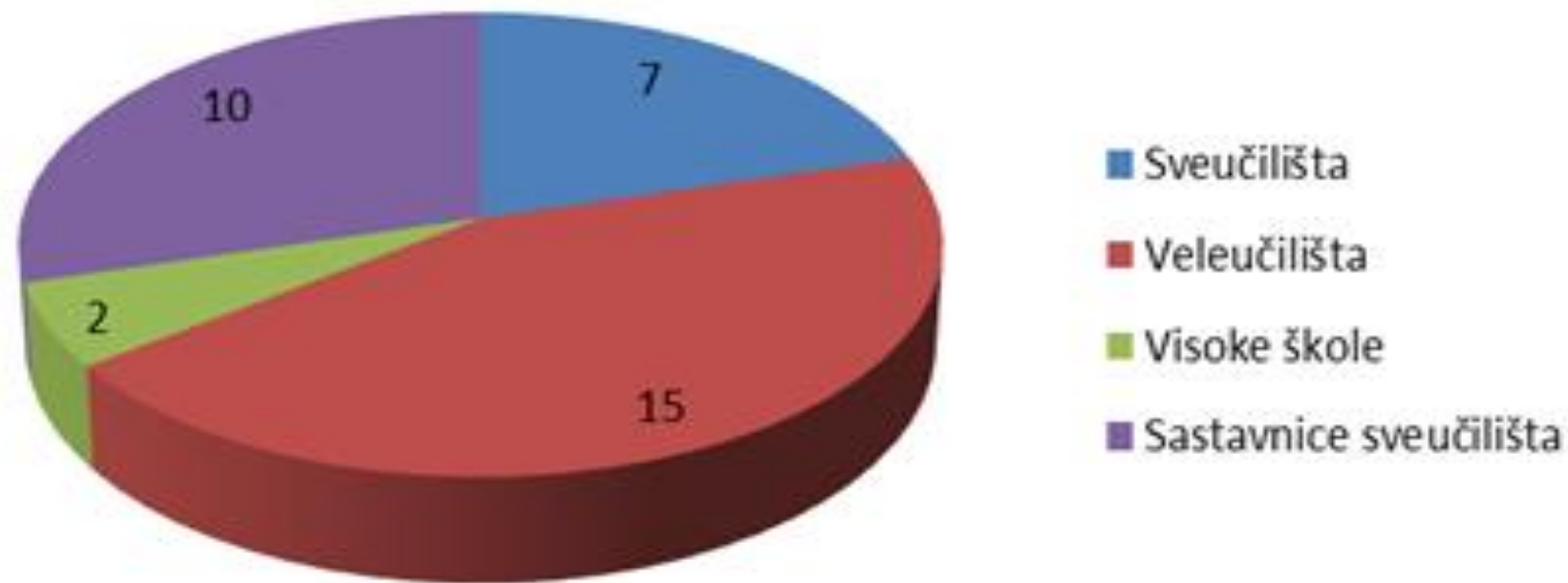

Vanjska prosudba

- Zakon o osiguravanju kvalitete (2009) - provođenje **vanjske prosudbe** (audita) s ciljem procjene stupnja razvijenosti i učinkovitosti unutarnjega sustava osiguravanja kvalitete
- Razvijen model audita koji uključuje 6-mjesečna fazu naknadnog praćenja (primjena poboljšanja prije konačne ocjene sustava)
- Nacionalni kriteriji koji slijede ESG (2005.) – standardi 1.1. – 1.7.
- Ocjene razvijenosti: pripremna, početna, razvijena, napredna faza
- Ishodi postupka:
 - Završno izvješće s ocjenom (i preporukama za poboljšanje)
 - Certifikat za razvijene sustave
 - Reaudit

Vrednovana VU (2010.-2015.) – vanjska prosudba

Brojno stanje visokih učilišta koja su bila predmetom vanjske neovisne periodične prosudbe sustava osiguravanja kvalitete za razdoblje 2010.-2015.

Prvi ciklus vanjske prosudbe

- Vanjskom prosudbom obuhvaćeno **34 visokih učilišta** (1 postupak obustavljen)
- Do prosinca 2016. – **17 certifikata** (na razdoblje od 5 godina)
- Izvješća VP: Ukupno **2247 preporuka** (1187 u prvom, 1060 u završnom izvješću)
- **Najviše preporuka: standard 1.1.** (QA dokumentacija i cjelokupna organizacija i unutarnja povezanost SOK-a)

Opći zaključci nakon prvog ciklusa vanjske prosudbe

- Veća osviještenost uprava VU o važnosti i dodanoj vrijednosti učinkovitog SOK-a
- Razvoj kulture samovrednovanja (ESG, istorazinska procjena, uključivanje svih skupina dionika)
- Važnost naknadnog praćenja (unapređivanje kvalitete temeljem preporuka iz unutarnjih i vanjskih vrednovanja: vanjske prosudbe i reakreditacije)
- Aktivnosti je potrebno dodatno usustaviti, prikupljene podatke i analize koristiti u odlučivanju
- Prepoznavati dobru praksu i izvrsnost, slabosti i rizike
- Nužno je nastaviti informirati sve dionike o važnosti razvoja kulture kvalitete

Najčešće preporuke

- Svrsishodnost SOK-a (*fitness for purpose*), optimiranje i kontinuitet sustava
- Zatvoriti PDCA ciklus (*poboljšanja*)
- Poboljšati strateško planiranje, misija, vizija
- Unaprjeđivati kompetencije zaposlenika zaduženih za SOK i internih auditora
- Osvremenjivanje kurikula, povezivanje s HKO-om, bolje definirati ishode učenja i uskladiti ih s potrebama tržišta rada , revidirati raspodjelu ECTS, revizija programa, *feedback* dionika
- Intenzivirati komunikaciju s gospodarstvom i društvenom zajednicom; treća misija VU
- Poboljšati planiranje usavršavanja nastavnika
- Internacionalizacija i mobilnost
- Pozicioniranje, veća međunarodna vidljivost

Drugi ciklus vanjske prosudbe 2019.-2022.

- ESG 2015
- Pojednostavljen, kraći postupak
 - Definirani novi kriteriji
 - ***Pokusni (pilot) postupak - 2017.***
 - Obuhvaćeno 15 visokih učilišta (veleučilišta i visoke škole)
 - Izdana 4 certifikata

Najčešće preporuke

- Nedostatno sagledavanje okruženja u kojem djeluju visoka učilišta
- Neažurirana dokumentacija koja definira unutarnji sustav kvalitete visokog učilišta (pravilnici, priručnici)
- Nejasna raspodjela odgovornosti
- Nerazvijena kultura samovrednovanja /nekontinuirano djelovanje sustava osiguravanja kvalitete
- Nedefinirana struktura izvješća unutarnje prosudbe, kvaliteta sadržaja
- Nepotpuna primjena PDCA ciklusa

Najčešće preporuke

- Nedovoljno kvalitetni strateški planovi
- Nprovedba strategija, nedostatak izvješćivanja o realizaciji strategije
- Nedostatno prikupljanje i analiziranje podataka te korištenje rezultata analize za pokretanje poboljšanja
- Nprepoznavanje rizika i poduzimanja mjera za smanjenje rizika
- Unaprijediti kompetencije zaposlenika u uredima i odborima za kvalitetu
- Kontinuitet edukacije zaposlenih u uredima i odborima za kvalitetu i transfer stečenih znanja i vještina

Zakon o osiguravanju kvalitete u visokom obrazovanju i znanosti

- Odgovornost VU
- čl.2. Cilj osiguravanja kvalitete – **kontinuirano osiguravanje i unaprjeđivanje** kvalitete rada VU i ZI
 - sustav unutarnjeg osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete
 - vanjsko vrednovanje kvalitete
(ESG II. dio: Standardi i smjernice za vanjsko osiguravanje kvalitete;
2.2 Sustav vanjskog OK može biti organiziran na fleksibilniji način ako VU može dokazati djelotvornost vlastitog unutarnjeg osiguravanja kvalitete.)
- čl. 5. – SOK – opći akt VU
 - ustrojstvena jedinica za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete
 - podnosi godišnje izvješće senatu, fakultetskom/akademijskom vijeću, upravnom vijeću
veleučilišta

SOK na visokom učilištu

ZOK čl. 3. st.2

1. praćenje provedbe strategije razvoja
2. provedbu postupaka unutarnjeg osiguravanja i unaprjeđivanja kvalitete
3. praćenje i unaprjeđivanje kvalitete studijskog programa
4. praćenje i unaprjeđivanje metoda učenja, poučavanja i vrednovanja na studijima
5. praćenje i unaprjeđivanje ostvarivanja ishoda učenja studenata
6. praćenje i unaprjeđivanje znanstvene odnosno umjetničke produktivnosti nastavnika
7. praćenje i unaprjeđivanje stručnog rada nastavnika
8. praćenje i unaprjeđivanje rada zaposlenika stručnih službi
9. praćenje i unaprjeđivanje drugih aktivnosti koje visoko učilište obavlja

- Projekt SKAZVO - Unapređenje sustava osiguravanja i unapređenje kvalitete visokog obrazovanja, Europski socijalni fond + (2016.-2021.)
 - ✓ Edukacijske aktivnosti
 - ✓ CroQAnet
- Program Učinkoviti ljudski potencijali 2021. – 2027. Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), projekt „Osiguravanje kvalitete u visokom obrazovanju” AZVOK
- Cilj projekta je osiguravanje kvalitetnog i dostupnog visokog obrazovanja kroz povećanje kvalitete i učinkovitosti rada hrvatskih visokih učilišta razvojem novih te unapređenjem postojećih postupaka vanjskih vrednovanja i **jačanjem uloge unutarnjih sustava osiguravanja kvalitete na visokim učilištima.**
- Edukacijske aktivnosti → CroQAnet

Misija

- Promovirati suradnju/umrežavanje među stručnjacima koji se bave osiguravanjem kvalitete na visokim učilištima
- Poticati razmjenu dobre prakse
- Promovirati vrijednost sustavne brige o kvaliteti i njezinu unaprjeđivanju
- Potpora razvoju kompetencija zaposlenika koji su voditelji kvalitete (*QA officers, IR officers*)
- Promovirati donošenje odluka utemeljenih na podacima/dokazima, analizama
- Informirati članove Mreže o raspravama i politikama koje imaju utjecaj na njihov razvoj i na razvoj visokih učilišta

HVALA NA POZORNOSTI!

vdjurkov@azvo.hr

